

Comorbiditeit bij volwassenen met autisme
Signaleren, begeleiden en behandelen

Datum

Donderdag 20 september 2018

Locatie

Hotel Theater Figi, Zeist

Prijs

Dagprogramma 9.30 - 16.00 uur €395,-

Accreditatie

- Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten
- Bedrijfsartsen
- Huisartsen
- Maatschappelijk werkers en cliëntondersteuners
- Orthopedagogen
- Psychologen
- Psychiaters
- Seksuologen
- Verpleegkundigen
- Verpleegkundig specialisten

Programma en inschrijven

www.medilex.nl/autismevolwassenen

Medilex organiseert jaarlijks 60 tot 70 onafhankelijke congressen voor professionals in de zorg zonder enige vorm van sponsoring of subsidie.

Meer informatie?

Annette de Wolff,
senior congresmanager
a.dewolff@medilex.nl
030-6933887

*Het genoemde bedrag is exclusief BTW en exclusief korting. Het bedrag dient te worden overgemaakt na ontvangst van de factuur.

www.medilex.nl/autismevolwassenen

Neem een optie voor 2 weken of reserveer direct een plaats.

De volgende congressen/cursussen zijn wellicht ook interessant voor u:

Cursus Gezondheidsrecht voor zorgprofessionals
Diverse startdata

www.medilex.nl/gezondheidsrecht

Noodgedwongen?
Donderdag 20 september

www.medilex.nl/bopz

Blijf op de hoogte!

Facebook: Medilex

Twitter: @medilex

LinkedIn: Medilex

MEDILEX

Onafhankelijke nascholing voor zorgprofessionals

Comorbiditeit bij volwassenen met autisme

Signaleren, begeleiden en behandelen

Donderdag 20 september 2018

www.medilex.nl/autismevolwassenen

Comorbiditeit bij volwassenen met autisme

Signaleren, begeleiden en behandelen

9.00 Ontvangst met koffie, thee en uitreiking congresmap

9.30 Opening door dagvoorzitter **Robert Didden**, *GZ-psycholoog Trajectum en bijzonder hoogleraar Orthopedagogiek Radboud Universiteit Nijmegen*

9.45 Persoonlijkheid in autismespectrum

Richard Vuijk, *klinisch psycholoog Sarr Expertisecentrum Autisme en eigen praktijk AutismeSpectrumNederland*

- Wat weten we over de persoonlijkheid van mensen met autisme?
- Welke verschillen zijn er tussen autisme en een persoonlijkheidsstoornis?
- Wat is de meerwaarde van het kennen van de persoonlijkheid van mensen met autisme voor de behandeling?
- Welke behandelmogelijkheden zijn er voor volwassenen met autisme en een persoonlijkheidsstoornis?

10.30 Autisme en seksualiteit

Jeroen Dewinter, *klinisch psycholoog GGzE en onderzoeker, gepromoveerd op de seksuele ontwikkeling van adolescente jongens met autisme, Tranzo, Tilburg University*

- Wat weten we over de seksuele ontwikkeling bij mensen met autisme?
- Hoe maakt u seksualiteit en relaties bespreekbaar bij volwassenen met autisme?
- Hoe ondersteunt u mensen met autisme bij hun seksuele ontwikkeling en wat zijn daarbij de aandachtspunten?

11.15 Koffie- en theepauze

11.30 Autisme en eetstoornissen

Annelies Spek, *klinisch psycholoog, senior wetenschappelijk onderzoeker gepromoveerd op ASS bij volwassenen en hoofd Autisme Expertisecentrum*

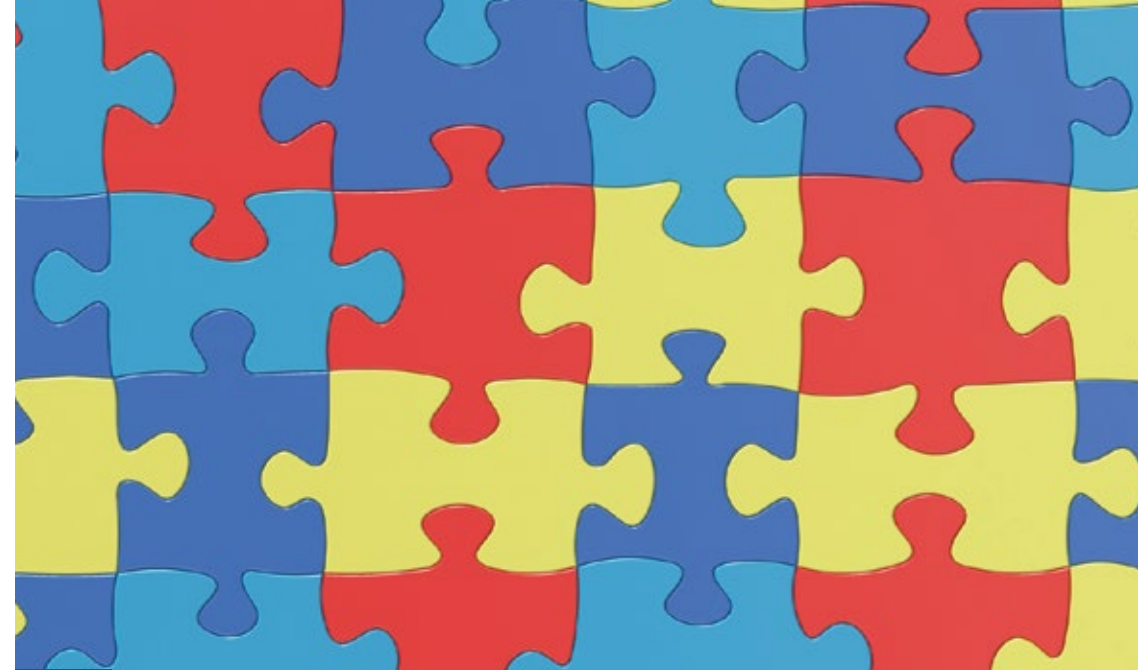
- Welke factoren zijn van invloed op het ontstaan van een eetstoornis bij volwassenen met autisme?
- Hoe herkent u een eetstoornis?
- Bij welke ondersteuning zijn volwassenen met autisme én een eetstoornis gebaat?
- Hoe kan een reguliere behandeling worden aangepast aan een volwassene met autisme?

12.15 Autisme en verslaving

Patricia van Wijngaarden, *hoofd specialistisch centrum ontwikkelingsstoornissen, gespecialiseerd in genderverschillen en verslaving bij ontwikkelingsstoornissen, Dimence*

- Welke factoren spelen een rol bij het ontstaan van verslaving bij volwassenen met autisme?
- Hoe maakt u verslaving bespreekbaar?
- Hoe helpt u cliënten om van hun verslaving af te komen?

13.00 Verzorgde lunch

14.00 Zelfcontrole bij volwassenen met autisme

Jeroen Bartels, *zelfstandig GZ-psycholoog en behandelcoördinator Xperanza (in Spanje)*

- Hoe ontstaan zelfcontroleproblemen bij volwassenen met autisme?
- Hoe krijgen uw cliënten grip op gevoelens van boosheid en frustratie?
- Specifieke aandachtspunten bij de behandeling van zelfcontroleproblemen
- Bespreking casuïstiek

15.00 Koffie- en theepauze

15.15 Ervaringsverhaal - autisme en de maakbaarheid van levensgeluk

Jaap Brand, *ervaringsdeskundige, medeoprichter Autperforming, initiatiefnemer Beeldvormingscampagne Autisme en Werk en dataspecialist Belastingdienst*

- Het ervaringsverhaal van Jaap Brand
- Autisme en persoonlijke ontwikkeling - het belang van een positieve mindset
- Hoe kunnen stress en overprikkeling bij autisme sterk worden gereduceerd?
- Autisme en werk - tips voor werkgevers

16.00 Afsluiting door de dagvoorzitter